

SKOVEN

Månedsskrift
udgivet af
Dansk Skovforening
September 1973

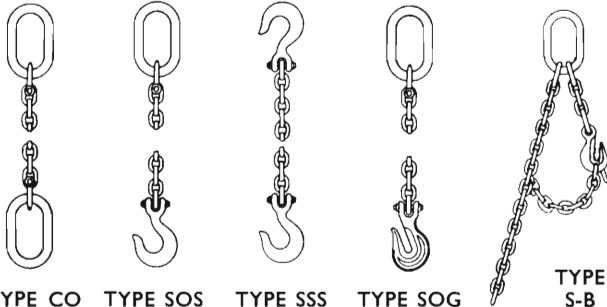

WILLIAM HARDING

v/R. HERNÖE

Viktoriaegade 6 - 1655 København V - Tlf. (01) 21 23 96

ACCOLOY KUPLEX Stålkæder

ACCOLOY KUPLEX systemet består af bæringene, kæder, kroge og samleled, som sammensættes til alle opgaver! **Leveres omgående fra lager!**

Alle dele er fremstillet af **AMERICAN CHAIN & CABLE COMPANY INC.**, sænksmedede og varmebehandlede til stor hårdhed og styrke! Brinell hårdhed 300, brudstyrke 105 kg/mm², min. forlængelse ved brudprøve 15 pct.

Kæde og komponenter må aldrig udglødes!

Kæderne er overfladebehandledede med Molybdænsulfid - tør-lubricant smøremiddel som sikrer nedsat slidtage og hæmmer angreb af rust og snavs.

LUG ALL Wire-Skraldetalje

Kapaciteter 680-1800 kg

FORLANG PROSPEKTER

Regntøj og
handsker
kan også
leveres.

CROSBY-LAUGHLIN

leveringsprogram bl. a.

- C. L. Sjakler
- C. L. Lastkroge
- C. L. Swivler
- C. L. Øjebolte
- C. L. Bardunstrammere
- C. L. Wireblokke - Kasteblokke
- C. L. Slyngkovse
- C. L. Glidekrog for wire
- C. L. Kædestrammere

I Finland og Sverige tiltrækkes nu millioner af skovplanter ... PAPERPOT

den prisbillige formeringspotte med de mange dyrkningsmæssige fordele. Rekvirer brochure med oplysninger om Paperpot fra eet af nedennævnte firmaer. Paperpot-systemet (potter og hjælpemidler) forhandles af:

- A/S L. Dæhnfeldt
- A. Hansens Amagerfrø
- J. E. Ohlsens Enke
- Østergårds Frøavl A/S
- R. Wibolts Frøavl & Frøhandel A/S

DENIAGRO A/S

Alle hvide traktorer er David Brown

DAVID BROWN SELECTAMATIC
MODELLER: 885-990-995-1210-1212

Tal med Deres lokale David Brown-forhandler

JYLLAND

Aså: Strandvejens Auto Service,
Strandvejen 16, tlf. (08) 85 11 27

Bredebro: Boi Davidsen, Brede Bygade 48,
tlf. (04) 74 13 38

Bækmarksbro: E. Sørensen Maskinforretning,
tlf. (07) 88 10 90

Christiansfeld: Motorgården, Lindegade 57,
tlf. (04) 56 13 84

Grindsted: Palner Lundgaard, Nymarksvej 19,
tlf. (05) 32 05 88

Hadsten: Støvning A/S »Møllehøj«,
Baunehøjvej 4, tlf. (06) 98 09 00

Hadsund: Hadsund Maskinværksted,
Ringvejen, tlf. (08) 57 11 98

Harlev: Frøkjær Maskinforretning,
Frøkjærvej 15, tlf. (06) 94 14 14

Herning: A. Flensborg, Herning
Maskinfabrik A/S, Mørupvej, tlf. (07) 12 39 39

Hjørring: Traktorgården, Ålborgvej 114,
tlf. (08) 92 25 89

Hobro: Hobro Maskinlager I/S, Randersvej,
tlf. (08) 52 16 03

Holstebro: R.A.V. Landbrugsmaskiner,
Nørregade 48, tlf. (07) 42 06 85

Homå: I/S Homå Traktor- & Maskinforretning,
tlf. (06) 33 16 46

Horsens: Kaj Møllers Eftf., Åboulevarden 3 B,
tlf. (05) 62 17 05

Kirkedal: Orla Jacobsen, tlf. (08) 21 50 41

Klitlev: P. Chr. Lausen & Søn, tlf. (04) 68 79 28

Lime: Eigel Thomsen, tlf. (06) 97 40 19

Raunstrup: Raunstrup Smede- & Maskin-
forretning, tlf. (08) 67 13 19

Sdr. Hygum: Anders K. Lassen,
tlf. (04) 84 53 11

Silkeborg: Silkeborg Maskinforretning,
Vestergade 26, tlf. (06) 82 54 33

Skalborg: Jørgen Bang, Nibevej 13,
tlf. (08) 18 19 44

Skjern: Skjern Traktor, Østergade 85,
tlf. (07) 35 01 26

Snedsted: Snedsted Traktor- & Maskin-
værksted, tlf. (07) 93 40 45

Thorsø: Thorsø Maskinforretning,
Vestergade 4, tlf. (06) 96 60 26

Tranbjerg: A. Petersen & Søn A/S,
Hovedgaden 54, tlf. (06) 29 05 11

Viborg: Viborg Maskinforretning,
Ll. Sct. Hansgade 4, tlf. (06) 62 17 99

Volling: Salling Traktorservice, tlf. (07) 56 42 37

Øster Vrå: Alfred Nejsum, tlf. (08) 95 12 11

Ålestrup: Ålestrup Traktor- & Maskinforretning,
tlf. (08) 64 17 20

Åstedbro: Åstedbro Maskinforretning,
tlf. (05) 67 62 11

FYN & SJÆLLAND

Flemløse: Maskinfabrikken »Flemløse«,
tlf. (09) 72 14 60

Gudbjerg: Gudbjerg Autoværksted,
Ørbæk Landevej, tlf. (09) 25 11 10

Helsingø: Nordsjællands Maskinforretning A/S,
Nørretoftevej, tlf. (03) 29 58 19

Holbæk: E. Fallesens Maskinforretning A/S,
Smedelundsgade 31, tlf. (03) 43 42 81

Kalundborg: Entreprenørværkstedet
Kalundborg I/S, Hovvejen, tlf. (03) 51 33 80

Keldby: Chr. Christiansens Eftf.,
tlf. (03) 81 31 07

Kirke Såby: Helge Jørgensen, Acacievej 10,
tlf. (03) 39 21 44

Neksø: Ejnar Jensen, Brogade 7,
tlf. (03) 99 23 38

Samsø: Nordby Autoværksted,
tlf. (06) 59 60 89

Røstoftø: Asger Nielsen, tlf. (03) 78 50 99

Systoftø: Brdr. Ibsen, tlf. (03) 86 81 81

Teestrup: Teestrup Motor Center,
tlf. (03) 68 02 62

Vester Ulslev: Frede Nielsen & Søner,
tlf. (03) 86 52 10

Case-DAVID BROWN
DAVID BROWN TRAKTOR A/S 4000 ROSKILDE

Telefon (03) * 36 61 62

Fra Dansk Skovforening:

Bestyrelsen afholdt møde tirsdag den 4. september, og man behandlede her bl. a. følgende emner:

Fredningspåstanden for Østmøn

Som tidligere meddelt i denne rubrik har Fredningsplanudvalget for Storstrøms Amt rejst fredningspåstand for Østmøn.

Fredningspåstanden rejser bl. a. krav om løvtræbinding på store dele af Klintholm skovdistrikt og krav om, at skovene skal drives i henhold til en driftsplan, der udarbejdes af ejeren i samarbejde med fredningsplanudvalget. Denne driftsplan skal revideres hvert 5. år.

Dansk Skovforening har i henhold til naturfredningslovens bestemmelser begæret indkaldelse til de fredningsmøder, der afholdes i sagen, og vi har deltaget i alle hidtidige møder.

Som baggrund for udregningen af fredningserstatningen skal der nu udarbejdes driftsplan for skovdistriktet, og der er under fredningsmøderne rejst forslag om, at Dansk Skovforenings økonomisk-statistiske afdeling deltager i udarbejdelsen af denne driftsplan i snævert samarbejde med skovdistriktets ejer, statens naturfrednings- og landskabskonsulent samt det lokale fredningsplanudvalg.

Skovforeningens bestyrelse har akcepteret, at man indgår i dette firkantede samarbejde. Planlægningen skal gennemføres inden oktober 1974, og der er hermed lagt op til et samarbejde, som forhåbenlig vil kunne skabe præcedens for eventuelle fremtidige fredningssagers behandling.

Etablering af en skovkontoordning

Dansk Skovforening foretager påny et fremstød for at få etableret en skovkontoordning. Træindustrien frygter træmangel i de førstkomende år, og ledende personer indenfor træindustrien deler vor opfattelse af, at en skovkontoordning vil være et værdifuldt redskab til at fremskaffe de fornødne træmængder netop når træindustrien har behov derfor.

Der er udarbejdet et forslag til en komplet lovtækt, og foreningen har anmodet finansministeren om et møde i årets 38. uge. Under dette møde vil lovforslaget og en udførlig skriftlig argumentation blive forelagt.

Under udarbejdelsen af det nye materiale har foreningen konsulteret højt kvalificeret revisionsmæssig ekspertise. Det er vort håb, at sagen herefter vil få en hurtig og velvillig behandling.

17. Forstlige Symposium

17. Forstlige Symposium vil blive afholdt på Skjoldenæsholm hovedbygning i dagene 18.-20. marts 1974. Symposiumet arrangeres som hidtil af Dansk Skovforening og Danske Forstkandidaters Forening. Emnet er endnu ikke fastlagt, men sæt allerede nu kryds i kalenderen.

Skovbrugets Mini-vejviser

Mini-vejviseren, der blev udsendt af Dansk Skovforening i 1970, har været udgået i længere tid. Et nyt ajourført oplag er under udarbejdelse og vil foreligge inden årsskiftet.

Næste bestyrelsesmøde

Bestyrelsen for Dansk Skovforening afholder sit næste møde i dagene 26.-27. oktober. Mødet vil forme sig som en almen drøftelse af foreningens aktiviteter idag og imorgen.

Standard-ordensreglementet genoptrykt

Det første oplag af skovforeningens lille lommedugave af kulturministeriets »Standard-ordensreglement for almenhedens færdsel og ophold i private skove« blev hurtigt udsolgt. Et nyt og større oplag er nu trykt, og interesse-rede kan igen købe denne populære tryksag i sekretariatet. Pris for 50 eksemplarer: 12,50 kr. + moms.

Repræsentationen i C. C. P. F.

Dansk Skovforening er i C. C. P. F. (Sammenslutningen af skovejerorganisationer indenfor EF) repræsenteret ved *dr. agro. M. baron Schaffalitzky de Muckadell*. - Direktør Ole Fog er af bestyrelsen udnævnt til suppleant på denne post.

Vejledende minimumspriser for lægter og stakitter

Danske Skoves Handelsudvalg har i samarbejde med Direktoratet for Statsskovbruget og Det danske Hedeselskab udarbejdet vejledende minimumspriser for lægter og stakitter (publiseret i Skoven Nyt). Man har længe savnet et ensartet prisniveau for disse småeffekter, og det er foreningens håb, at det samarbejde, der herved er etableret, vil kunne medvirke til en sanering af dette marked. Priserne vil i fremtiden blive justeret i takt med prisudviklingen for andre effekter af nåletræ.

Formandskifte i DH

Pr. 1. oktober afløses skovrider Chr. E. Holck af godsejer Gustav Berner som formand for bestyrelsen i Danish Hardwood A/S.

Hjemme igen

Professor N. K. Hermansen er efter sin hjemkomst fra Uganda igen indtrådt i bestyrelsen for Dansk Skovforening. Under N. K. Hermansens fravær har professor P. Moltesen vikarieret.

Prisstop i Sverige

Fredag den 7. september udstedte den svenske regering prisstop for opskåret træ, spånplader, træhuse m. m. Prisstoppet indebærer, at priserne skal fastfryses på niveauet pr. 2. maj d. å. Prisstoppet gælder kun for de indenlandske priser. Det er på nuværende tidspunkt (d. 10.-9.) umuligt at overse - og hvordan - dette indgreb vil påvirke markedsudviklingen i Danmark.

Personalialia:

Afdelingschef ved Det danske Hedeselskab, skovrider *Søren Grosen*, Viborg, er pr. 14. august d. å. udnævnt til ridder af Dannebrogordenen.

SKOVTEKNISK INSTITUT 1973

SKOV SPRØJTNING

Denne mini-vejledning i skovbrugets sprøjteopgaver, som Skovteknisk Institut netop har udsendt med støtte fra Carlsen-Langes legatstiftelse, bør ligge i baglommen på enhver, som beskæftiger sig med disse opgaver (skovarbejdere, skovfogeder m. v.). Pjecen gennemgår i koncentreret form hele feltet og rummer bl. a. fortegnelse over ukrudtsmidler og deres virkemåde, sprøjteplanlægning og konkrete sprøjteplaner, lidt om bekæmpelse af skovbrugets skadedyr, sprøjte teknik og sikkerhedsregler. Pjecen kan bestilles i Skovteknisk Institut. Prisen er som følger:

1-4 stk.:	4,00 pr. stk.
5-9 stk.:	3,25 pr. stk.
over 10 stk.:	3,00 pr. stk.

SKOVEN

Månedsskrift udgivet af
DANSK SKOVFORENING
Vester Voldgade 86
1552 København V
Telf.: (01) 12 21 66*
Postgirokonto: 1964

Redaktionsudvalg:
Dr. agro. M. baron
Schaffalitzky de Muckadell
(formand)
Professor
N. K Hermansen
Statsskovrider
Vagn Johansen
Forstfuldmægtig
M. Elbæk Jørgensen
Skovrider
Aa. Marcus Pedersen
Skovrider
Ole Fog

Ansvarshavende redaktør:
Forstkandidat
Tom Nielsen
Dansk Skovforening

Annoncetegning:
Redaktør P. Hauberg
Dansk Skovforening

Abonnement:
Tegnes hos
Dansk Skovforening
Koster for 1973
kr. 60,- (incl. moms)

Medlemmer af Dansk Skovforening
modtager et ekspl. af SKOVEN og
»Dansk Skovforenings Tidsskrift«
vederlagsfrit.

Stof til SKOVEN's
oktober-nummer
må indsendes inden 28. september.

Forsiden:

Prototype på traktorsprøjte til be-
handling af pyntegrøntbevoksning-
er. Se nærmere inde i bladet.
Foto: Tom Nielsen.

Tryk:
Juelsminde Bogtryk
Telf.: (05) 69 30 94

SEPTEMBER 1973

Sprøjtning i skovbruget

Statens Ukrudtsforsøg og Skovteknisk Institut har i fællesskab stået for en række arrangementer med sprøjtning i skov som emne. Vi bringer her korte referater fra mødet i Ringsted 21. august og indtryk fra sprøjteekskursionen på Wedellsborg skovdistrikt 5. september.

Disse arrangementer er gennemført med støtte fra Carlsen-Langes legatstiftelse.

Cand. pharm. I. O'Reilly, Giftnævnet, redegjorde for *Skovbrugets bekæmpelsesmidler og giftpåren ved deres anvendelse*.

O'Reilly omtalte klassificeringen af bekæmpelsesmidlerne i X, A, B og C, hvor de fleste af de i skovbruget anvendte midler var i klasse C.

Giftvirkningerne over for mennesket kunne deles i *akutte forgiftninger* - og disse ramte i virkeligheden kun sjældent brugeren af stoffet, hvorimod man havde ubehagelige eksempler på skader på trediemand, opstået ved ikke-regelret behandling, blanding m. v. - og *kroniske forgiftninger*, d.v.s. virkning opstået som følge af længere tids omgang med et stof. Skader af den sidste art havde man dog ingen eksempler på her i landet.

Forgiftning kunne i hovedsagen ske ad tre veje:

1) *oralt*, d.v.s. ved indtagelse gennem munden. Ved afprøvning på gnavere skaffer man sig et indtryk af et midtels giftighed over for mennesket. Et ofte anvendt mål er LD 50, d.v.s. det antal mg gift pr. kg legemsvægt forsøgsdyr, som skal indgives gennem munden for at 50 % af forsøgsdyrene skal dø af akut forgiftning.

2) *dermalt*, d.v.s. ved optagelse gennem huden. Dette sker særlig let for fedtopløselige midler (organiske midler). Et eksempel er parathion (= bladan).

3) *gennem luftvejene*: dråber af stør-

relsen 5-10 my kan passere svælgets fimreepithel - dette forhold gør, at der må udvises forsigtighed ved tågesprøjtning.

Omend blanding af bekæmpelsesmidler ikke var forbudt, måtte man være klar over, at man befandt sig på usikker grund. Ændret opløsningsmiddel kunne medføre en ændret holdbarhed af midlet i naturen, og endelig var samspillet mellem de giftige bestanddele ikke undersøgt. De mange handelspræparater taget i betragtning skulle det være muligt at finde et færdigblandet præparat til hver enkelt opgave.

Endelig fremhævede O'Reilly, at man skulle lægge stor vægt på korrekt anvendelse af bekæmpelsesmidlerne. Et enkelt eksempel på uforsvarlig anvendelse kunne i værste fald blokere hele erhvervets brug af et selv nok så nødvendigt middel. Et aktuelt eksempel fra landbruget: forbudet mod anvendelse af kviksølvbejdset sædekorn. Under diskussionen var man kort inde på herbicidsprøjtning fra luften, og O'Reilly oplyste, at der kun var givet få dispensationer fra det generelle forbud og det på arealer, hvor man ikke kunne køre (enge).

Arbejderbeskyttelse

Fabriksinspektør A. Ørsted-Müller gav en række praktiske anvisninger med henblik på arbejdssikkerheden ved sprøjteopgaver. Til dette formål

Der har været glimrende tilslutning til de sprøjtekurser, som Statens Ukrudtsforsøg og Skovteknisk Institut har arrangeret. I alt er der solgt over 600 billetter.

Et eksempel på en måske mindre vellykket kemikalieanvendelse. Efter mekanisk tyndning i striber med »Texas« i denne selvoryngelse af ær er der tyndet i rækkerne, i forgrunden med motorsav, i baggrunden ved sprøjtning/smørg. Bemærk det tyndløvede udseende i baggrunden - dette skyldes, at en stor del af opvæksten er stødskud, og ved behandlingen af dele af disse har man hæmmet eller dræbt hele individet.

fremvistes en model, udstyret med gummitøj, -støvler og -handsker, hjelm og ansigtsmaske. Denne mundering tog særlig sigte på omgangen med store koncentrationer af giftstoffer - ved blanding f. eks. - mens den næppe ville være rimelig ved størstedelen af skovbrugets sprøjtearbejder. Fabriksinspektøren pegede på, at man kunne anvende arbejdstøj imprægneret med silicone i stedet for det uudholdelige gummitøj. Han advarede kraftigt mod de såkaldte engangsmasker - disse stopper giften i væskeform, men udgør ikke noget værn mod giftdampe. Ansigtsmasker med stor filteråbning var at anbefale.

Ørsted-Müller fandt, at det ofte ville være bedst at lade en maskinstation udføre sprøjteopgaverne, og sluttede med at udtale, at der ved fornuftig og regelret brug af kemikalierne ikke var grund til at vente skadevirkninger. Under debatten opstod det spørgsmål, om Skovskolen kunne påtage sig at arrangere særlige sprøjtekurser. Skovbrugslærer *Iver Nissen* berettede, at behovet herfor bedømt ud fra spørgeskemaer var lille, og at man foreløbig var henvist til evt. at samarbejde med Landbrugets Brancheudvalg. - Andre fandt, at Arbejdstilsynet burde arrangere kurser i dette. Ørsted-Müller så det som en naturlig opgave for Arbejderbeskyttelsesfondet, men mente,

at der p. g. a. de begrænsede midler for tiden næppe var de store udsigter til dette.

Pesticiderne og faunaen

Lektor *B. Bejer-Petersen*, Den kgl. Veterinær- og Landhøjskole, berettede om bekæmpelsesmidlernes betydning for skovens vildt og højere fauna. Indledningsvis karakteriserede Bejer-Petersen skovbruget som et af de mindst pesticidforbrugende jordbrug. Insecticidanvendelsen i skovbruget omfatter årligt få promille af skovarealet, rodenticidanvendelsen ligeledes få promille, mens herbicidanvendelsen kan opgå til flere procent.

Bejer-Petersen opdelte bekæmpelsesmidlernes betydning for faunaen i tre hovedområder:

1) *Akutte forgiftninger*, som særlig sker ved anvendelse af rodenticider (= gifte mod gnavere) og insecticider, mens herbiciderne i almindelighed er ret ugiftige.

Disse midler medfører en stærk reduktion af skadevolderen og af og til også af andre organismer, men efter kort tid - ofte kun få uger, sjældent et år eller to - er tilstanden den samme som før bekæmpelsen. Dette gælder, hvis der er anvendt letnedbrydelige midler, og hvis man ikke gentager bekæmpelsen med korte mellemrum. Et eksempel på virkningen af insecticidsprøjtning på den øvrige fauna haves i en undersøgelse fra Grib skov (se SKOVEN 8/ 1973, side 135).

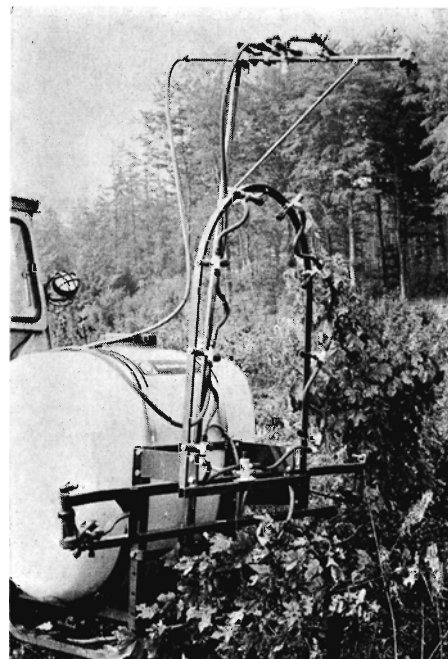
2) *Fødekedeforgiftninger*, som forårsages af den betydelige holdbarhed, som en række pesticider besidder. Et beskedent eksempel kendes fra Danmark: en forgiftning af rovfugle, som har fortæret mus, som havde været udsat for musegift (thallium).

Mere alvorlige tilfælde kendes bl. a. fra Sverige (kviksølv) og England, ligesom en lang række tilfælde fra USA er beskrevet i »Det tavse forår« af Rachel Carson.

3) *»synlige« ændringer af miljøet*, og der tænkes mer på virkningen af herbiciderne. Ved at fjerne uønsket plantevækst nedsættes fødegrundlaget på arealet for de planteædende dyr, ligesom den fauna, som lever på planterne, fjernes. Dette medfører atter færre insekter og dermed ringere mulighed for ynglende fugle.

Disse forhold er dog ikke nærmere undersøgt talmæssigt. Ofte er det kun en mindre del af arealet, som behandles, og en effektiv mekanisk renholdelse er næppe stort bedre i denne henseende end herbicidanvendelse.

Endelig omtalte Bejer-Petersen en række eksempler på vildtforgiftninger i Danmark. Der vil senere fremkomme en artikel af Bejer-Petersen om dette her i bladet.

Traktorsprøjte med sprøjteriffler til herbicid og insecticidsprøjtning i pyntegrøntkulturer.

Pesticidernes forhold i jordbunden

Videnskabelig assistent *Arne Helweg* fra Statens Plantedyrkningslaboratorium redegjorde for bestandigheden af de bekæmpelsesmidler, som anvendes i skovbruget. Helweg havde foretaget en sammenstilling af oplysninger fra litteraturen (se ovenstående tabel). Bestandigheden er angivet som det tidsrum, inden for hvilket 90-95 % af midlet er borte. Resultaterne stammer

Billedet giver et indtryk af, hvorledes gramoxone kan dræbe bl. a. bølget bunke. Sprøjtningen er udført i efteråret 1972. I baggrunden ses en ubehandlet stribe, derefter dalaponbehandlede striber og baggrunden atter ubehandlet areal.

Bekæmpelsesmiddel	Bestandighed i jord
Prefix	1-2 år
Casoron	1-2 år
Amitrol	2-3 mdr.
Dalapon	2-3 mdr.
TCA	2-3 mdr.
2, 4, 5-T	4-8 mdr.
2, 4-D	2-4 uger
Gramoxone	? (bliver bundet)
Reglone	? (bliver bundet)
Atrazin	1-2 år
Simazin	1-2 år
DDT	4-30 år
Lindan	3-10 år
Parathion	1-6 mdr.
Fenitrothion	? (ret kort)
Malathion	1-8 dage

Bestandighed af bekæmpelsesmidler, som benyttes i skovbruget, sammenstillet af Arne Helweg, Statens Plantedyrkningslaboratorium. Se også teksten.

fra undersøgelser af markjord, og af flere grunde - skovjorder har lavere PH-værdi, og doseringen af midlerne er ofte større i skovbruget - var der grund til at tro, at nedbrydningstiden i skoven ofte vil være længere.

En række faktorer var medvirkende ved nedbrydningen af bekæmpelsesmidlerne, men for de fleste midler var den biologiske nedbrydning ved jordbundens mikroorganismer af størst betydning. Dette var ved forsøg eftervist ved sammenligning af nedbrydningstiden for jordprøver, hvor mikroorganismerne var dræbt ved bestråling eller autoklavering, og ubehandlede jordprøver. I de jordprøver, hvor mikroorganismerne var dræbt, var nedbrydningstiden betydeligt længere. Et andet eksempel på mikroorganismernes betydning var, at nedbrydningen ofte skete hurtigere ved de senere end ved den første anvendelse af et middel. Dette skyldes, at der ved den første anvendelse sker en opformering af de mikroorganismer, som nedbryder midlet.

Vinddriftproblemer og sprøjteteknik

Om vinddriftproblemer og sprøjteteknik berettede videnskabelig assistent O. Permin, Statens Ukrudtsforsøg. Permin beskæftigede sig særlig med dysestørrelse og tryk som midler til

forebyggelse af vinddrift. Som støtte blev udleveret en pjeces med titlen *Marksprøjtning*, udgivet af Landbrugets Informationskontor 1971. - En stor del af problemstillingen er i øvrigt omtalt i SKOVTEKNIK 69.

Herbicidanvendelse i skovbruget

Dette mere praktiske emne blev indledningsvis behandlet af videnskabelig assistent T. Rubow, som beskrev herbicidernes optagelse og transport i planterne.

Konsulent S. Honoré fremhævede, at herbicidanvendelse måtte ses som et alternativ til de mere gængse metoder, men at alle skovbrugets praktikere burde holde sig velorienteret om denne mulighed.

Ved herbicidanvendelse var man ikke så frit stillet som ved de gængse metoder. Det forholdt sig ofte således, at kun ét middel, én dosering og ét sprøjtetidspunkt ville føre til et optimalt resultat. Planlægning af herbicidanvendelsen burde derfor ske på et tidligt tidspunkt ud fra de lokale forudsætninger (forventet ukrudtsproblem, træart m.v.). Som minimum måtte man i denne plan notere afd., areal, træart, sprøjtemiddel, dosering samt sprøjtetidspunkt. Det måtte ligeledes betragtes som vigtigt, at man foretog en registrering af de gennemførte sprøjtninger - noterede sprøjtetidspunkt, vejrforhold, forbrugt sprøjtevæske - således at der var mulighed for en senere bedømmelse af resultatet.

Endelig beskæftigede Honoré sig en del med renholdelse af pyntegrøntkulturer, hvor herbicidanvendelse jo er særlig aktuel. Honoré var her af den opfattelse, at det var ønskeligt at reducere den manuelle indsats ved renholdelsen. Der melder sig problemer, når traktoren ikke længere kan skræve over planterne, og Honoré pegede på den mulighed at indlægge kørespor ved borthugst af rækker med en indbyrdes afstand på 15-16 m. Behandling med herbicider - og insecticider - kunne da ske fra disse kørespor med særligt udstyr (smlg. forsidebillede og figur). Køresporene ville også lette udkørsel af grønt og juletræer. Sporene skal naturligvis indlægges så sent som muligt for at få noget ud af de

Demonstration af ULV-sprøjtning (Ultra Low Volume) på Wedellsborg skovdistrikt. Væskeforbrug ialt 7 liter pr. ha. Sprøjtningen, som dog endnu ikke kan leveres, koster ca. 100 kr. og kemikalier til behandling af 1 ha nogenlunde det samme. Statens Ukrudtsforsøg og Skovteknisk Institut påtænker at foretage en afprøvning af aggregatet.

bortskovede træer. Evt. kunne man allerede ved kulturanlægget tage højde for sporindlæggelsen ved valg af rækkefølge.

NB. Udførligt referat vil senere blive tilsendt deltagerne i kurserne i Ringsted og Fredericia. Andre interesserede vil, så langt oplaget rækker, kunne bestille referatet hos Skovteknisk Institut.

Noter:

Afskedigelser på Landbohøjskolen

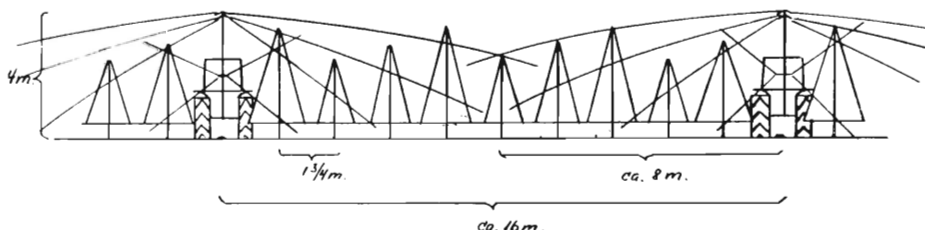
Undervisningsministeriets krav om besparelser ved Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole medfører bl. a. afskedigelser, som rammer såvel videnskabeligt som teknisk-administrativt personale.

Skovbrugsinstituttet har fået besked på at indskrænke med to videnskabelige medarbejdere, en pr. 1.-4. 74 og en pr. 1.-4. 75. Den første afskedigelse skal ske i nær fremtid.

Arboretet skal ligeledes nedskæres med to videnskabelige medarbejdere, begge pr. 1.-4. 74. Arboretet er dermed en af de afdelinger ved højskolen, som er hårdest ramt.

Nye forstkandidater

Hans Jacob Lei, Snogbæk, Sottrup og Ole Dethlef Riemer, København, blev efter re- og sygeeksamen i juli dimitteret som forstkandidater ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Skitse af traktorsprøjtning med sprøjteriffler i pyntegrøntkulturer, hvor der er indlagt kørespor med en afstand på ca. 16 m. Metoden kan bruges indtil en træhøjde på 3-4 m. Smlg. forsidebillede og billedet af sprøjteaggregatet.

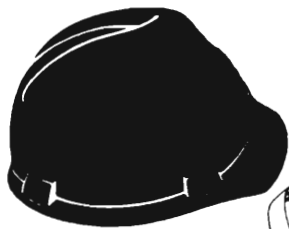
★ Vælg det rigtige til formålet

V-Gard hjelmen den sikreste, letteste og smukkeste

V-Gard hjelmen af glat, halvmat termoplastisk materiale er let og behagelig at have på, ser smart ud - men er først og fremmest *sikker*.

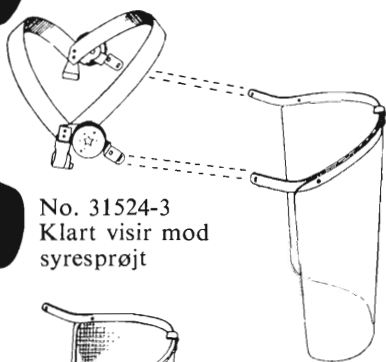
Den findes i 8 farver. De kan »farvekode« på arbejdspladsen eller vælge Deres egen firmafarve og emblem. V-Gard hjelmen har al slags tilbehør: Svejsevisir, Syreskærm, Flammevisir, Høreværn, Vinterhue, Regnfang og Hjelmmærker (i henhold til Dansk Standard 734).

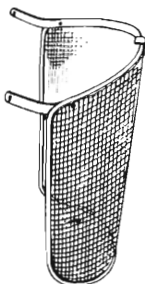
No. 30522-8 BESPÆNDING.
Herpå kan De uden brug af værktøj befæste nedsættende visirer:

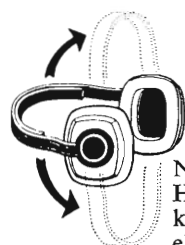
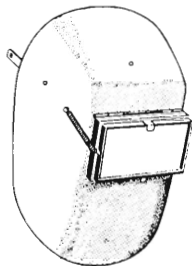
No. 31524-3
Klart visir mod syresprøjt

No. 31525-1
Flammevisir mod gnister og stikflammer

No. 31523-5
Svejsevisir

No. 39635-0
Hørekopper kan bruges med eller uden visir og hjelm

Brochure No. 3006 med billeder af de mange kombinationsmuligheder får De fra

3. die dels skovteknikereksamen

afholdes på Gråsten skovdistrikt 1.-3. oktober med daglig udgangspunkt: Gråsten Landbrugsskole. Den mundtlige del afholdes på Skovskolen fra 5.-12. oktober.

Den officielle eksamensafslutning afholdes lørdag den 13. oktober i tiden 14,00 til ca. 16,00 i skolens spisesal. Alle interesserede er meget velkomne.

Møbeleksporten vokser stadig

Den danske møbeleksport steg i 1972 med ikke mindre end 29 pct. og androg ialt 724 mill. kr. Også for indværende år regner man med en stigning, oplyser eksportkonsulent *Vindelin Pedersen*, Møbelfabrikantforeningen i Danmark, til Erhvervenes Oplysningsråd. Det ventes, at stigningen i eksportværdien i 1973 vil være ca. 25 pct., mens den mængdemæssige stigning - bl. a. på grund af dyrere råvarer - antagelig kun bliver på godt 10 pct.

Produktionsapparatet er for tiden fuldt udnyttet, og bl. a. arbejdskraftmangel er baggrunden for at mange virksomheder har lange leveringstider. Det ventes derfor, at en del aftagere vil vende sig mod lande, som er i stand til at effektivere ordrer hurtigere (Sverige). *tn*

EF-støtte til halm-spånpladefabrik?

Egnsudviklingsdirektoratet har netop henvist en række danske virksomheder til at søge lån i »Den europæiske Investeringsbank« i Luxembourg. - Dette gælder bl. a. Sukkerfabrikken i Nykøbing, som har udarbejdet et 30 mill. kr. projekt for en spånpladefabrik baseret på halm (se SKOVEN 73, s. 36). »Den europæiske Investeringsbank« er p. t. det eneste EF-organ, som yder konkret egnsudviklingsstøtte. Støtten sker i form af ret lavt forrentede lån (p. t. ca. 7,5 pct.) i udenlandsk valuta. Støtte gives til projekter af en vis størrelsesorden (over 10-15 mill. kr.) i egnsudviklingsområder og går op til en bestemt pct.-del af udgifterne til de faste anlæg. *tn*

Tysk stormfaldstræ til danske savværker

Danmarks Statistik oplyser, at der i første halvår af 1973 er indført 60.727 m³ nåletrærundtømmer fra Vesttyskland til Danmark til en samlet værdi af ca. 9 mill. kr.

Eftersom der først rigtig kom gang i importen i marts, er der tale om et ret højt tal. Kontorchef *O. Kring*, Træindustriens Fællesrepræsentation, skønner, at den samlede danske import af tysk stormfaldstræ i 1973 vil opgå til 180-200.000 m³.

Lidt fra Skovhistorisk Selskab

Lektor P. C. Nielsen har i Dansk Dendrologisk Årsskrift 3, 1973, givet en redegørelse for „Kæmpeege og tjørneskov i Jægersborg Dyrehave” med tegninger af Ingeborg Frederiksen. Skovrider G. A. Graae har påbegyndt oprettelsen af et forstligt lydbåndarkiv, som allerede rummer beretninger fra adskillige ældre forstfolk. - Skovhistorisk Selskab har i 1972-73 haft en fremgang i medlemstallet på 30 og har nu 280 medlemmer. *tn*

Told på træ-ting fra U-lande

Den 7. september 1973 har EF-kommissionen genindført told på belysningsudstyr af træ samt artikler af træ til pynt og personlig brug m. m. (toldposition 44.27), som har oprindelse i udviklingslande. *mh*

Markedet i USA for træsko

De danske generalkonsulater i USA har udarbejdet en rapport om markedet i USA for træsko, oplyser Udenrigsministeriets Tidsskrift 24. august. „Den efterspørgsel efter træsko, der for en halv snes år siden opstod i USA er nu blevet stabiliseret. Værdien af den danske eksport til USA udgjorde i 1967: 77.000 kr., i 1969: 2,5 mill. kr. og i 1972: 17,6 mill. kr. Der er i de senere år opstået en indenlandsk produktion af træfodtøj, men der foreligger ingen tal for produktionens størrelse. Der vil være gode muligheder for afsætning af træsko i de kommende år, navnlig for så vidt angår modeprægede træsko af god kvalitet. Den nyeste skomode synes at favorisere tyksålede sko, og selv om disse ofte fremstilles af plastiske stoffer, synes der at være gode afsætningsmuligheder for sko med træ- eller korksåler, og det kan ventes, at efterspørgslen efter sådant fodtøj i den nærmeste fremtid vil være svagt stigende”. *tn*

Vi er købere til bøg og ask samt lidt ege- og elmekævler.

HVALSØ NY SAVVÆRK OG TØMMERHANDEL A/S

4330 Hvalsø

Tlf. (03) 40 81 36

Bøge-, Ege- og evt. Askekævler købes

A/S KORINTH SAVVÆRK

5783 KORINTH

(09) 65 10 09

AKTIESELSKABET ROLD SKOVS SAVVÆRK

9510 ARDEN

DANSK TØMMER

RÅTRÆINDKØB TELEFON (08) 56 12 66

Produktion:

Dansk tømmer:
brædder og lægter.

Købes:

Nåletræ
til bygningstømmer.

I/S SKÆRBÆK SAVVÆRK

v/Chr. Dahl & Co. . 7400 Herning . Tlf. (07) 12 41 88

Kassetræ af nåletræ købes

ALDESLYST SAVVÆRK OG
SILKEBORG EMBALLAGEFABRIK

v/ brødrene Møballe
8600 Silkeborg - Tlf. (06) 82 01 21

15.000 m³ bøgkævler kl. A-B-C-D

Købes årligt på Sjælland - Lolland-Falster til markedspris.

Kontant betaling.

RYDE SAVVÆRK

Tlf. (03) 88 92 21*
4930 Maribo

bagskraber

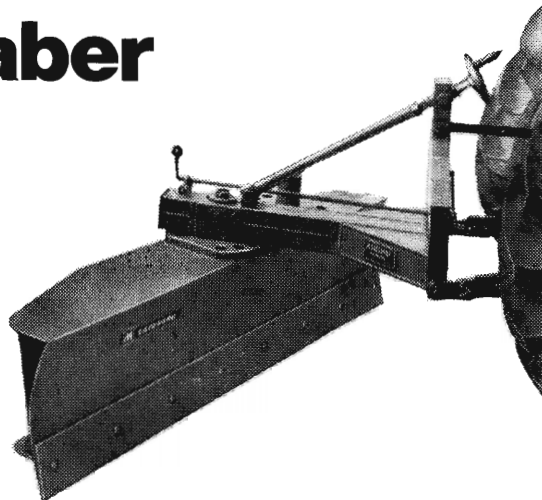
Tekniske data:

Bredde: 2000 mm
Højde: 410 mm
Vendbart skær: 150 x 13 mm
Vægt: Standard 150 kg
Super 305 kg

Model super kan sideforskydes 450 mm. Begge modeller kan påmonteres indstilleligt støttehjul.

BAGSKRABEREN er fuldt drejelig (360°) og fastlåses i den ønskede stilling af en kraftig pal.

BAGSKRABEREN kan påmonteres enhver traktor, der er forsynet med hydraulisk 3-punkts lift. Skraberkantens vinkel med jordoverfladen indstilles og reguleres med håndhjul fra førersædet.

N LAIGAARD

Urban forestry

Professor i plantepatologi ved Universitetet i Toronto, *Erik Jørgensen*, som er dansk forstkandidat fra 1946, har påbegyndt en ny karriere som leder af en nyoprettet „Urban Forestry“-afdeling i Ottawa. *P.H.*

Byggeaktiviteten i Tyskland

Bortset fra industribyggeri, hvor aktiviteten var voksende, lå antallet af byggetilladelser udstedt i april under tallet for samme måned i fjor, oplyser Holz-Zentralblatt i august. - En række typehusfirmaer melder om utilfredsstillende omsætning i juni-juli. Dette ventes dog - på grund af store ordrebeholdninger - i de fleste tilfælde ikke at få umiddelbare konsekvenser. *tn*

Anvender De sphagnum?

Til tiltrækning af skovplanter?
Spørg på Finnpeat ST 400.
Finsk vækstsustrat af meget fin kvalitet.
Leveres i baller à 400 l,
med eller uden gødning.

J. E. OHLSENS ENKE

Ny Munkegaard . 2630 Taastrup . Tlf. (01) 99 00 33

Skovlandet Japan

Efter anden verdenskrig har verden med forbavelse set, hvorledes Japan i økonomisk henseende er gået eksplosivt frem. Mindre kendt er det, at Japan også er et foregangsland, hvad angår skovbrug.

Forstmästare *Lauri Kärki*, Finland, har nyligt besøgt Japan og giver i det finske tidsskrift »Skogsbruket« en interessant redegørelse for det japanske skovbrug.

Japan er noget større end Finland, og ca. 75 % af arealet er dækket af bjerge. 68 % af Japans areal - modsvarende 61 % i Finland - er dækket af skov, som fortrinsvis forekommer på bjergene.

Forfatteren af artiklen imponeredes frem for alt af de japanske foryngelsesmetoder, der har urgamle traditioner. Det skovdyrkningsniveau, som Europa havde ved århundredskiftet, havde Japan allerede opnået 1000 år tidligere. Af Japans 25 mill. ha skov er 10 mill. ha frembragt ved kultur. Kulturerne, som er unge, tætte og med god vækst, er fortrinsvis - på beundringsværdig måde - frembragt efter krigen.

I Japan benytter man ikke naturlig foryngelse og plukhugst drift. - Man foretager en renafdrift med efterfølgende plantning. Den vigtigste træart man anvender til de nye plantninger er „Sugi“ (*Cryptomeria japonica*).

Man anvender meget korte omdriftsaldre for træarterne i Japan. Den normale omdriftsaldre for Sugi-arterne er 35-45 år, for et andet almindeligt nåletræ (*Chamaecyparis obtusa*) er omdriftsaldren 40-50 år, for fyr 35-40 år, for lærk 30-40 år og for ædelgran 50 år.

P.H.

ROULET

VEJRABATPLOVE
OG VEJHØVLE

De bedste redskaber
til vedligeholdelse af skovvejene

Forlang prospekt og reference:

ROULET A/S

HEM · 7800 SKIVE · TELEFON (07) 53 12 55

Forsythia - Buxbum

Et af vores specialer er at betjene dyrkere af pyntegrønt.
Vi tilbyder igen i år fine planter.

E. Lund-Andersens planteskole

Vinde-Helsinge . 4281 Gørlev Sjæll. . Tlf. (03) 55 91 86

FAO-seminar om klitdæmpning

I dagene 26. aug. til 21. septbr. 1973 afholdes et interregionalt seminar om klitdæmpning og skovtilplantning af klitter.

Seminaret organiseres af FAO og DANIDA og vil fra dansk side blive ledet af forstkandidat *Axel Martin Jensen*, der i 6 år har arbejdet i Marokko. En række udenlandske og indenlandske fagfolk vil holde foredrag.

De første 3 uger foregår i Danmark og den sidste uge er henlagt til Libyen. Her vil man studere moderne klitdæmpningsmetoder bl. a. ved oversprøjtning af klitterne med oliepræparater.

Der ventes 25 deltagere fra 20 forskellige lande i Afrika, Mellemøsten og Indien.

For mange af de indbudte lande er sandflugtsproblemerne af vital betydning. Ikke mindst for landene syd for Sahara, hvor ørkenen i øjeblikket på grund af tørken rykker voldsomt fremad.

Ekspert skønner, at for verden som helhed er ca. 4,4 mill. km² dækket med flyvesand, svarende til 4 pct. af klodens landareal eller et samlet område på størrelse med den indiske halvø. En del ligger naturligvis i uopdyrkelige ørkenområder, men store dele ligger i egne, hvor der i historisk tid har været skov. Så sent som i 1200-tallet hentede f. eks. den arabiske marine skibstømmer fra skove tæt ved den nuværende Aswandæmning i Ægypten. Seminaret vil beskæftige sig med mulighederne for skovtilplantning i sådanne områder. Danske erfaringer fra hedens opdyrkning og dæmpningen af sandflugten langs Vesterhavet vil blive draget med i diskussionerne.

Mødet har vakt betydelig interesse, og mange lande sender højtstående embedsmænd, således skovdirektør *Khalifa* fra Sudan og skovdirektør *Hamid* fra Syrien. Udover deltagerne har en række internationale specialister meldt sig som observatører.

Axel Martin Jensen.

Kursusoversigt fra Teknologisk Institut

Teknologisk Institut har nu udsendt sin „Kursusoversigt“ for andet halvår 1973.

Oversigten giver på overskuelig vis datoer, priser m. m. for de enkelte kurser, der afholdes i perioden indtil ca. 1. februar 1974.

Oplysninger om kurserne kan fås ved henvendelse til civilingeniør Finn Thomasen, Teknologisk Institut, Hagemannsgade 2, 1607 København V. Tlf. (01) 15 87 60 - lokal 206. P.H.

Kjulerupvognen

SKOVENTREPRENØRVOGNE to-hjulede, fremstilles til 2,6 m, 3 × 1 m og 5,4 m træ, er monteret med CRANAB KRAN SK 2000 eller SK 2500 og hydr. støtteben. Kan også leveres uden kran.

KJULERUP MASKINFORRETNING

v/MOGENS DAMLUND

Tlf. (03) 67 02 27 . 67 02 77 - Ringstedvej 645 - 4100 Ringsted

Er der problemer med

OPRENSNING AF GRØFTER OG VANDLØB

kan vi tilbyde os med specialmaskine, der for at udføre arbejdet kun kræver lidt plads; den er også velegnet i blødt terræn.

Nærmere oplysninger kan uden forbindende indhentes hos

ENTRPR. BRDR. SVANEJERG

Leestrup 4733 Tappernøje
Tlf. (03) 82 53 77 & 82 54 25

NØRRESUNDBY SAVVÆRK

A/S NØRRESUNDBY TØMMERHANDEL

TELF. (08) 17 00 22

Indkøb af nåletræ til bygningstømmer

Nord for Limfjorden:

Skovfoged N. P. Nissen,
»Alfarvad«, tlf. (08) 86 71 30

Syd for Limfjorden:

Skovfoged J. Wisbech,
Kås, tlf. (08) 24 54 32

Massey Ferguson 185 skovtraktor. Den kan De ta langt ud i skoven med (Det er sikkert)

T62

**Massey
Ferguson**

Beskyttet over, under og på siderne. Klarer det groveste skovarbejde uden nogen risiko for beskadigelse - det gælder også føreren.

**Nordisk
Diesel** ^A/_S

Vestskoven

Københavns vestegn er et af landets bedste landbrugsområder, som allerede tidligt blev ryddet for skov og opdyrket. Til gengæld er vestegnen fattig på landskabelige værdier - på „heden” findes ikke mange bakker, søer og moser, men som sagt „kun” god landbrugsjord. Mens der er rigeligt af rekreative områder nord for København, er man på vestegnen nødt til at anlægge disse. Om dette arbejde fortæller skovrider E. TOLSTRUP.

Fingerplanen og Vestskoven

Den første udflytning fra København gik mod nord til egnen omkring Hellerup, Gentofte, Lyngby og Holte, hvor vi har de mange kønne søer og skove, men efterhånden tog Fingerplanen form udfra stationsbyerne mod Roskilde og Frederikssund samt langs kysten til Køge. Når disse områder bliver fuldt udbygget, regner man efter Byudviklingsplan nr. 6 fra 1963 med, at der i 1980'erne skal bo ca. 500.000 mennesker, og mens man til den forøgede befolkning nord for København har rigeligt af rekreative områder, må man vest for København anlægge disse.

Tanken om en Vestskov var fremme i 1936 i en betænkning om Københavnsegnens grønne områder og også flere gange senere, men først i 1967 besluttede regeringen sammen med Københavns amtsråd og de interesserede kommuner at gennemføre planen med en bevilling på 16,5 mill. kr. til køb af 435 ha, og at statsskovbruget indenfor en beløbsramme på 66 mill. kr. efterhånden skulle erhverve ca. 1300 ha. Udgifterne fordeles med 50 % til staten, 25 % til Københavns amt, 20 % til Københavns og Frederiksberg kommune og resten til omegnskommunerne Glostrup, Herstederne, Ballerup-Måløv og Ledøje-Smørum.

Tilplantningen og driften afholdes af statsskovbruget gennem de løbende driftsbevillinger.

Allerede i 1952 havde Brøndbyerne og Københavns kommune anlagt Brøndbyskoven på 82 ha med tilskud fra Arbejdsministeriet, og Herstederne startede i 1964 tilplantningen af et 70 ha stort park- og skovområde langs St. Vejleådal. Vestskoven blev placeret mellem jernbanerne til Roskilde og Frederikssund og har derfor fået form af en kile, der strækker sig fra fæstningsterrænet - Vestenceinten -, hvor den er 5-600 m bred, 7 km mod vest ud til Porsemosen og St. Vejleådal, hvor bredden vil blive på 2-3 km. Indenfor dette område ligger de gamle landsbyer Herstedøster, Herstedvester og Risby, som man ønsker at bevare, så de kan indgå i den samlede plan.

Planen for anlæg af Vestskoven

Vestskoven skulle give et stort rekrea-

tivt område for de omliggende byer, en lystskov med en passende blanding af skovbevoksede arealer med mange lysninger og åbne græsklædte sletter. Der skal anlægges mange parkeringspladser og et net af stier for gående, cyklende og ridende og skabes muligheder for at dyrke friluftslivet, og her vil en del af de opkøbte gårde kunne være naturlige centre.

Da der kun findes naturlige terræntyper i den vestlige del, er man igang med at forme terrænet ved udgravning til søer og damme samt opbygning af bakkerne Herstedhøje og Oxbjerg.

Vestskoven skal som sagt ikke være en kompakt skov. Godt halvdelen af de 1300 ha vil blive tilplantet med 5-7 enkelte skove på 50-150 ha med mellemtilgængeligt åbent land med enkelte trægrupper, der dels vil blive dyrket og dels udlagt med vedvarende græs. Anlægget af en skov sker på lang sigt. Der vil gå 75-100 år, før man har det færdige skovbillede, men allerede efter 10-20 år kan man, som i Brøndbyskoven, føle, at man er i en skov.

I de enkelte skove vil man skabe de forskellige danske skovtyper:

Bøgskoven med indblanding af andre træarter

Egeskoven med den naturlige undervækst af hassel, tjørn m.m.

Egeblandingsskoven

Birke-fyrreskoven

Granskoven

Den blandede skov, som vi idag har den her på øerne

Kratskov, bl. a. under højspændingsledningerne.

Opkøbet af arealerne

I årene 1967-71 opkøbte Statsskovbruget ca. 700 ha, men derefter var der i nogle år en stilstand, indtil man nu i 1973 atter er kommet igang. De knapt 1000 ha, der er erhvervet, har kostet ca. 40 mill. kr., og man regner derfor med at kunne holde sig indenfor beløbsrammen på 66 mill. kr., selv om det overvejende er gartnerier der mangler.

Købesummen har været ansat efter den 13. alm. vurdering ÷ 20 % for kontant betaling. Denne betaling har været diskuteret, men mange af landmændene har herfor kunnet købe større gårde andre steder, og på andre var der alligevel ingen, der efter et gene-

rationsskifte ønskede at drive landbrug.

At Herstederne har landsrekorden med en grundskyldspromille, der for 1972/73 var på 80 promille og for 1973/74 bliver på 85 promille (hertil kommer 20 promille til amtet) har også haft stor betydning for opkøbet.

Tilplantningen

Den første plantning fra 1967 ved By-mosevej er nu ved at slutte. Det er en blanding af bøg, eg, ær, gran, fyr og lærk anlagt på samme måde som de plantninger, v. Langen anlagde i Nørreskoven ved Furesøen lige nord for Kollekolle for 200 år siden i 1765.

En plantning af finske birk er en gave fra Finland.

Der tilplantes årligt ca. 100 ha, dels endelige plantninger af bøg, eg, ær og forskellige nåletræarter, dels forkulturer af birk, bævreasp, el og lærk, der, når der er skabt et skovklima, skal underplantes med de endelige træarter. Under stærkstrømsledninger og langs kanter mod veje er plantet krat af tjørn, roser, hassel, hæg m.m.

Plantningerne er nu ved at komme godt igang, og de ældste birk og bævreasp er nu 3-4 m høje.

Mønterne

Redaktør Hakon Stephensen skabte ved en kronik i 1966 »Plant et træ« en stærk folkestemning for Vestskoven. Der indkom 250.000 kr. til plantning af 50.000 træer à 5 kr.

Disse plantninger sker nu på et særligt 15 td. ld. stort areal, og når det er færdigt, vil man have en botanisk samling af træarter. Både her og ved Hvis-singestenen har man haft et pædagogisk sigte med anlægget. Ved Hvis-singestenen er de omgivende mindre sten af hver sin stenart.

Ved mønterne findes en stor rund parkeringsplads. Denne er som de øvrige parkeringspladser omgivet af nysatte stendiger af den type, der er anvendt i statsskovene siden indfredningen i 1781. Dette har været muligt, fordi man i skovløber Evald Andersen har en repræsentant for en familie, der har været skovløbere på Københavns distrikt i 4 generationer og her har lært, hvordan man opfører og vedligeholder disse stengærder.

Terrænformningen

På de flade arealer ved Herstedøster er man igang med at anlægge en udsigts-, ski- og kælkebakke *Herstedhøje* med stærkt fligede udløb mod S og V. Den højeste bakke er nu 30 m. Den skal efter planen være 45 m. En mindre *Oxbjerget* findes nær Hvis-singestenen.

Til Herstedhøje regner man med, at der vil medgå ca. 1,5 mill. m³ jord, og

det har været en sikker indtægtskilde for Vestskoven, idet vognmændene betaler 10-12 kr. pr. læs jord fra udgravninger i København. Heraf får skovdistriktet 1,50 kr. pr. læs, mens entreprenøren for resten udfører hele højsystemet.

Allerede nu er der en glimrende udsigt fra Herstedhøje, og man kan herfra se, hvorledes tilplantningen har fulgt de gamle skel fra Herstedøsters stjerneudstyknin

Vand kan man ikke undvære i et rekreativt område, og derfor er der ved Tingsletten anlagt en soppedam med solskål omkring, dækket med strand-sand til solbadning. Ved Herstedøster findes nogle småsøer, der allerede er ved at gro til og har ynglende andefugle.

SV for Herstedøster er man igang med at lave en større sø på 110.000 m³. Prisen herfor var egentlig 1 mill. kr., men ud fra princippet om at spare, hvor spares kan, har man fået en aftale med amtsvejvæsenet, der skulle bruge jord til motorvejsudfletningen ved Tåstrup. Resultatet heraf er, at man nu får søen for 1/3 af det, den ellers ville have kostet.

Vestskoven og publikum

Vestskoven ledes i nær kontakt med de tekniske forvaltninger i nabokommunerne og amtet, og hertil er der i de senere år kommet en stor interesse for skoven fra beboerne og tilflytterne i området, der er blevet indbudt til at være med til at udvikle og præge de rekreative områder i Vestskoven.

Den nyligt udsendte vandretursfolder vil her udfylde et behov, fordi man nu med denne i hånd kan finde vej og sti i skovene og være med til at følge, hvordan man bygger en skov op og se, hvorledes den udvikler sig.

Driften og plejen af Vestskoven

På de store arealer, der skal udlægges som sletter, bliver det et problem at holde græsset nede, og man regner med at udleje græsning til rideskoler samt evt. at holde får og geder.

Ved Tinghusbakkegård har man etableret nogle indhegninger med det meget dekorative skotske højlandskvæg (19 stk.) samt skotske skruhornsfår. Vildtet er ved at tage skove og vandhuller i brug, og vildtagre vil også indgå i driften.

Statsskovrider *E. Laumann Jørgensen* forestår driften af hele Københavns Statsskovdistrikt, der ialt er på ca. 2500 ha, og den daglige leder er statsskovfoged *H. O. Jönsson*, der også passer Jonstrup Vang og Kongelunden. I Vestskoven beskæftiges 4 helårsarbejdere samt 3 traktorer, der lejes ved lokale maskinstationer til rensning af kulturer, slåning og andre arbejder.

-skær igennem med

Jonsereds

Raket

- * Vibrationsdæmpet håndtag, som gør arbejdet lettere og endnu mere behageligt!
- * Behagelig lydsvag trods den fantastiske råstyrke!
- * 20 m/sek. — let og hurtigt at arbejde med, en fin balance og med helt nye måder at afgrene på!
- * Den gennemarbejdede konstruktion og de bedste materialer samt en stor erfaring ligger bag!

DANMARK OG NORDENS MEST SOLGTE MOTORSÅV

AUT. JONSEREDS FORHANDLERE:

AALBORG: Børge Pedersen, Jernbanegade 16, tlf. (08) 13 40 29. **TERDRUP:** Søren G. Nielsen, Siem, tlf. (08) 11 55 11 nr. 193. **SKRÆ:** Viggo Graversen, tlf. (08) 88 04 13. **AVLUM:** Jørgen Rasmussen, tlf. (07) 47 23 55. **HAMMEL:** Jens Peter Rohde, tlf. (06) 96 10 69. **RYOMGARD:** Poul Bøjstrup, tlf. (06) 39 41 77. **ØLGOD:** Niels Kirk, tlf. (05) 24 41 28. **VEJLE:** ISEKI JYLLAND A/S, Sønderbrogade 24, tlf. (05) 82 58 88. **VOJENS:** Bent K. Petersen, Tørningvej 10, tlf. (04) 57 72 56. **HØJBY, FYN:** Andreas Petersen, tlf. (09) 95 82 60. **NYKØBING SJ.:** Sv. E. Larsen, Isefjordsvej 4, tlf. (03) 41 10 86. **HILLERØD:** Nordsjællands Motorsave v/ Finn Larsen, Roskildevej 163, tlf. (03) 26 51 51. **SORØ:** Holger Møller, Frederiksberg, tlf. (03) 63 11 51. **FAXE:** Egil Johansen, Torvegade 34, tlf. (03) 71 34 65. **LOLLAND-FALSTER:** Arnold Larsen, Toreby L, tlf. (03) 86 91 26. **BORNHOLM:** Sven Low, Bækken Almindingen, tlf. (03974) 643.

— køb svensk kvalitet tra EFTA

PTP

THORVALD PEDERSEN ODENSE A/S
Tlf.: (09) 12 88 88

Fionia

DANSK MØBELPLADE- & FINÉR FABRIK A/S
Tlf.: (09) 11 55 88

**Kævler
i alle træsorter
købes.**

Klippeforsøg i nobilis

Af C. BANG, Statens forstlige Forsøgsvæsen

Som et led i Forsøgsvæsenets arbejde med pyntegrøntproblemer er der anlagt en serie på tre forsøg til afprøvning af forskellige klippemetoder og -styrker i nobilis. Formålet er at undersøge de langtidige økonomiske konsekvenser af forskellige behandlinger. Forsøgene er anlagt på tre jyske skovdistrikter, der bl. a. har specialiseret sig i udnyttelsen af nobilis og følgelig disponerer over erfarent mandskab til klipningen. De er anlagt i årene 1966, 1967 og 1972 i bevoksninger, der på anlægstidspunktet var henholdsvis 8, 13 og 12 år fra frø og alle uklippede.

Hvert forsøg omfatter et areal af størrelsesordenen 2 ha og består af 7 behandlinger. Af de 7 behandlinger er de 6 identiske for alle tre forsøg, mens 1 behandling er det pågældende værtdistrikts egen metode. Behandlingerne, der er gentaget 3 gange hvert sted, er følgende, idet generelt gælder, at kun salgbart grønt høstes.

A, B, C og D: Kransklipninger; ved forsøgets begyndelse lades henholdsvis de 2, 3, 4 og 3 øverste grenkranse urørte; behandling B og D er dog kun i starten ens, jfr. nedenfor. Ved hver følgende klipning fjernes af de egentlige grenkranse kun den til enhver tid nederste.

E er den lokale metode.

F: Skrueklipping; kransgrene fjernes langs en spiral omkring træet. Ved forsøgets begyndelse er de 2 øverste kranskranse urørte.

G: Uklippet, idet alt udbytte høstes på tyndingstræer.

Ved behandling G kommer som nævnt alt udbytte fra fældede træer, mens den blivende bestand aldrig klippes; modsat for behandling D, som aldrig tyndes, og hvor udbyttet kun hidrører fra klipning af stående træer.

De øvrige behandlinger tyndes, og i tyndingsårene klippes der kun fra fældede træer. Dette betyder, at en tynding øger antallet af urørte topkranskranse med én.

Selv om det som nævnt med disse forsøg drejer sig om langtidige undersøgelser, kan der dog, samtidig med denne omtale af forsøgene, fremlægges nogle af de hidtil indvundne resultater. På figuren vises middelværdier af de to ældste forsøgs akkumulerede pengeudbytter pr. ha gennem de første seks år (klipninger). Behandling B og D er slået sammen - betegnet (B, D) - idet der endnu ingen tynding har fundet sted i B. Behandling E er udeladt.

Som man kunne vente, er kransklippingernes udbytter til at begynde med proportionale med klippstyrken; A yder i de første år mere end (B, D), og (B, D) yder igen mere end C. At denne tilstand holder sig ud over det første år har sin væsentligste årsag i, at træerne i de svagere kransklippinger på grund af højdespredningen først i løbet af nogle år bliver store nok til alle at bidrage til udbyttet, hvorimod A-træerne så godt som alle har kunnet klippes fra første færd. Men det ses, at A-klippingen allerede er passeret af (B, D)-klippingen, som igen ser ud til at være indhentet af C-klippingen.

Hvorvidt denne relative udvikling vil omfatte den endnu svagere skrueklipping F er usikkert. Behandling G udviser - også som ventet - foreløbig det laveste samlede udbytte.

Kendt ansigt til

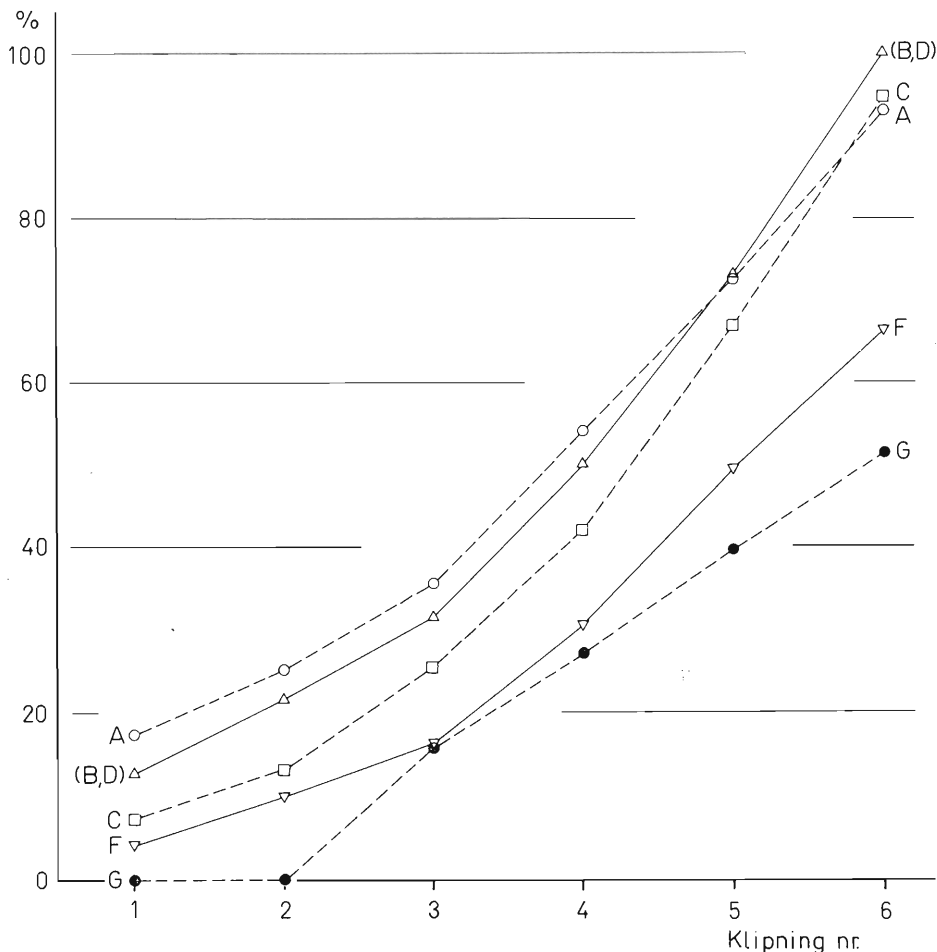
Med virkning fra 1. oktober er skovfoged Fritz Møller ansat i Skovteknisk Institut.

Fritz Møllers vigtigste opgaver i instituttet bliver at undersøge de teknisk-økonomiske muligheder for en fuldme kanisering af skovning og transport af smådimensionerede effekter, specielt fra tyndinger. En af Fritz Møllers første opgaver i marken bliver således at foretage en række sammenlignende undersøgelser af skovning og transport af smådimensionerede gran effekter. I disse undersøgelser indgår blandt andet mekanisering af fældnings- og bunkelægningsarbejdet, mekaniseret afkvistning, transport og flisning af hele træer.

Fritz Møllers praktiske kendskab til skovbrugets driftsteknik er velkendt blandt andet fra hans daglige ledelse af Frijsenborg maskincentral.

Skovteknisk Institut håber med ansættelsen af Fritz Møller at kunne give såvel instituttets udviklingsarbejde som konsulentaktiviteterne et ekstra tilskud af praktisk relevans. P.T.B.

Akkumulerede pengeudbytter ved forskellige klippemetoder og -styrker i nobilis

De samlede pengeudbytter ved forskellige klippemetoder og -styrker i nobilis, efter første, anden etc. op til sjette klipning. Vedr. bogstavssymboler se teksten.

Novopan Træindustri A/S undersøger for tiden muligheden for at udnytte grønflis i spånpladernes mel'elag.

På billedet studerer (fra venstre) ingeniør F. Kjær, direktør N. H. Larsen og direktør P. la Cour de første prøver af grønflis hugget på fabrikken.

I Skovteknisk Institut følges udviklingen omkring udnyttelsen af grønflis meget nøje såvel på skovsiden som på træindustriens side. En kortlægning af problemerne er i gang.

Grønflis m. m.

Som følge af mangel på råtræ til cellulose- og spånpladeindustrien søger man i disse år nye veje. Redaktør P. HAUBERG refererer her en artikel om det fællesnordiske projekt med emnet: udnyttelse af skovningsaffald - d. v. s. grene og topved, nåle, bark og stubbe m. v.

Som følge af råvaremangel har blandt andet det finske skovbrug vanskeligheder med at forsyne landets træindustri, først og fremmest celluloseindustrien, med råstof. Lignende problemer begynder at gøre sig gældende i Nord-Sverige.

Nordiska Skogsarbetsstudiernas Råd (NSR) har administreret et projekt om „Utnyttjandet av hyggesavfall”. Om denne undersøgelse skriver jägmästare Björn Gunnarfelt ansat ved Skogshögskolans institution för skogsteknik, en artikel i SKOGEN nr. 8, 1973. Artiklen skal refereres i det følgende:

Ved at anvende råvarer, som idag betragtes som mindreværdige, kan man møde celluloseindustriens stigende råvarekrav på kort sigt. Som mindreværdig råvare betragtes dels affald ved skovningen (grene og topved, bark, nåle, stubbe og rødder), dels affald

ved rydning (småtræer fra rydning i unge bevoksninger). I det følgende omtales kun affald ved skovningen. Af træets totale masse udnyttes idag kun 55-60 pct. i form af stamtræ uden bark. Cirka 40 pct. lades tilbage i skoven. Iflg. en finsk undersøgelse (*Hakkila 1971*) fordeler nåletræernes totale masse sig som følger:

Anvendeligt stamtræ uden bark ..	57 pct.
Bark fra stamtræ	6 pct.
Affaldstræ, incl. bark	6 pct.
Grene incl. bark og nåle.....	19 pct.
Stubbe og rødder incl. bark	12 pct.

En russisk undersøgelse viser omtrent samme fordeling.

Med et årligt hugstkvantum i Sverige på 60 mill. m³f (40 mill. ton) incl. bark har man en årlig potentiel råtræreserve på ca. 16,3 mill. ton. Af dette

udgør grene og toppe incl. bark og nåle ca. 7,2 mill. ton. Sidstnævnte kvantum skulle være de lettest tilgængelige. Med en flishuggemaskine, som fremstiller flis af passende størrelse af toppe og grene samt med et sorteringsanlæg, som fjerner nåle og løsgjort bark, findes der gode muligheder for at udnytte den fremstillede flis direkte i celluloseindustrien. I øjeblikket findes i Sverige et par egnede modeller til flishugning af specielt toppe men også af grene.

En undersøgelse (*Eskilsson 1967*) viser, at udbyttet ved fremstilling af cellulose ligger 9-10 pct. lavere for grenved end for stammeved. Kogning af grenved fordrer ved sulfatmetoden et klart større kemikalieforbrug end kogning af stammeved. Styrkeegenskaberne for masse af rent grenved er mindre gode, specielt hvad angår rivstyrken. I samme undersøgelse har man udført kogeforsøg med blandmasse bestående af samtlige trædele fra nåle til rod i samme forhold som de forekommer i træet - efter sulfatmetoden. Forsøgsresultatet var tilfredsstillende, blandingsmassens kvalitet var god.

I Rusland og Japan har man i de seneste år udarbejdet metoder og flishugningsmaskiner til oparbejdelse af hugstaffald. Flisen anvendes til fremstilling af fiberplader, spånplader, bølgefornede presede plader m. v. Ved fremstilling af f. eks. fiberplader iblander man op til 50 pct. flis fremstillet af hugstaffald. Takket være en vis iblanding af nåle mindskes fiberpladernes vandoptagningsevne. Spånplader bliver fremstillet af flis fra hugstaffald uden iblanding af anden flis.

På baggrund af ovenstående igangsættes i 1969 det nordiske forskningsprojekt med den hensigt at undersøge de tekniske og biologiske forudsætninger for udnyttelsen af hugstaffald. Projektet er opdelt i fem delprojekter:

1. Det tilgængelige kvantum hugstaffald.
2. Hugstaffaldets tekniske egenskaber.
3. Anvendelsesområder for hugstaffald.
4. Driftsmetoder for hugstaffald.
5. Økologiske konsekvenser af udnyttelse af hugstaffald.

Björn Gunnarfelt beskriver en undersøgelse, som henhører under delprojekt nr. 4, og hensigten er at undersøge, hvor stort kvantum grønris som er tilgængeligt dels lige efter fældning, dels efter udslibning af hele træer til oparbejdningsplads. Undersøgelsen er gjort under vinterforhold og er begrænset til at gælde fældning i bevoksningens slutfase. Der er anvendt apparatur til vejning af hele træer. Træernes brysthøjdediameter lå i intervallet 15-37,5 cm. - Først vejedes prøvetræerne på hugststedet. Efter udslibning

gen vejedes træerne på pladsen, der efter kvistedes de og topkappedes ved 7,5 cm. Ny vejning gav stamvægten. Ved subtraktion bestemtes kvantum grønris efter fældning og transport til plads. Totalt blev der fældet, udslæbt og vejet 290 prøvetræer, lige mange gran og fyr. Efterstående tabel viser resultatet af vejningen:

	Fyr	Gran
Træets vægt efter fældning, kg	586	523
Træets vægt efter udslæbning, kg	535	445
Stammens vægt, kg	503	384
Grønriskvantum efter fældn., kg	83	138
Grønriskvantum efter udslæbn., kg	31	58

Ved hjælp af regressionsanalyse fastsættes sammenhængen mellem grønriskvantum efter fældning ved varierende træhøjde, grøn krongrænsehøjde, brysthøjdediameter og træart. Resultatet af dette fremgår af et nomogram i artiklen.

På tilsvarende måde er fremstillet et nomogram til beregning af kvantum grønris efter transport til plads.

Undersøgelsen viser, at ca. 60 pct. af grønriset går tabt ved udslæbningen ved vintertid såvel for gran som for fyr.

Om man i fremtiden agter at anvende grønriset, vil det være formålstjenligt at oparbejde grønriset nærmere vækststedet. Det kunne være en terrængående containerforsynet grønris-fliser, som samler og fliser grønriset efter kvistningsmaskinen.

Skadedyrs-foldere

Skogsstyrelsen har i samarbejde med Skogshögskolan, Sverige, udgivet tre foldere om tre vigtige skadeinsekter. Folderne ligner i det ydre de danske vandreturspjecer.

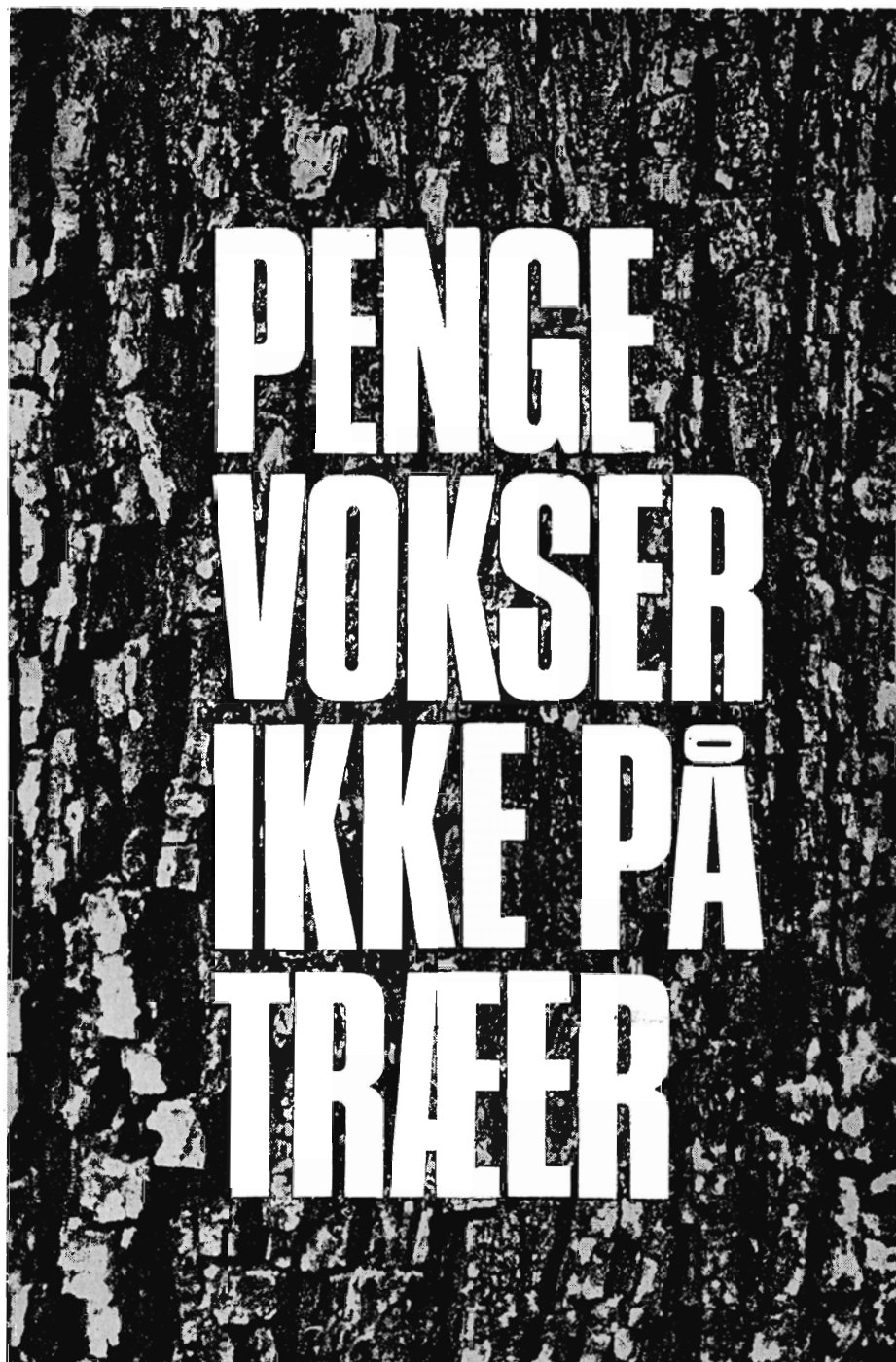
Pjecerne er udarbejdet for typografen, fyrrens marvborer samt nåletræsnodebillen (*Hyllobius abietis*).

Pjecerne er udmærket lavet. De består praktisk taget udelukkende af figurer. Tager vi f. eks. *Hyllobius abietis*, ser man insektets udvikling fra æglægning til imago, der flyver til nye angrebsarealer. Dette fremstilles gennem tre figurer: 1) Første generation, 2) anden generation, efterårs- og forårsnav, 3) anden generation, forårsnav.

En anden billedserie viser beskyttelsesforanstaltninger mod billen.

En figur ledsaget af et Sverigeskort viser udviklingstiden, der varierer med klimaet, fra 1½ års udvikling i Syd-sverige til mindst 3 år i Nordsverige.

P.H.

ELLER GØR DE?

Tegn skovbrand-forsikring i

FORSIKRINGSAKTIESELSKABET **NATIONAL**

FORSIKRINGSHUSET · HOLMENS KANAL 22 · 1060 KØBENHAVN K · TELEX: 16776 · TLF. (01) 159951

Om tilplantning i EF

„Retningslinier for et forslag til direktiv om fremme af en indsats på skovbrugsområdet med henblik på en forbedring af landbrugsstrukturen” var overskriften på et dokument som Dansk Skovforening fik sendt til udtalelse i januar i år. Nedenfor gives en oversigt over forslaget samt dets videre skæbne.

»I sin resolution af 25. maj 1971 om den fælles landbrugspolitik nye retning har rådet besluttet senere og efter forslag fra Kommissionen at træffe foranstaltninger til fremme af skovbeplantninger.

Tilskyndelsen til skovbeplantningsforanstaltninger skal ikke begrænses til skovbeplantning på arealer med ringe udbytte, som hidtil har været anvendt til landbrug, og heller ikke til uopdyrkede områder; den skal udstrækkes til også at omfatte omdannelse af skovarealer, der er lidet produktive, til mere produktive skove, samt beplantninger til beskyttelse af landbrugsarealer. Denne udvidelse har ikke blot indflydelse på landbrugs- og skovbrugsbedriftenes indkomstsituation, men vil ligeledes bidrage til opretholdelse og forbedring af de naturlige miljøer.

Man må desuden ved tilskyndelsen til disse foranstaltninger tage skovarealernes rekreative opgave i betragtning.«

Disse ord er indledningen til dokumentet, og baggrunden for forslaget er det almindelige ønske om at nedsætte landbrugsproduktionen i EF. Til opnåelse af dette foreslås det, at medlemsstaterne giver tilskud til skovavlæg. De støtteanordninger, som forslaget arbejder med, skal omfatte følgende aktiviteter:

- tilplantning af landbrugsarealer og af uopdyrkede arealer,
- konvertering af uproduktive skovarealer til produktiv skov,
- div. beskyttelsesplantninger (løvbælter, anden erosionshæmende beplantning).

I forbindelse hermed kan der ydes tilskud til anlæg af brandbælter samt af stier til fodgængere, cyklister og ryttere.

Anlæg af skovveje kan støttes særskilt, hvis disse er nødvendige for en rationel udnyttelse af eksisterende skovarealer.

Efter forslaget skal støtten dels gives som investeringsstøtte, dels som en særlig støtte pr. ha tilplantet landbrugsjord. Den egentlige investeringsstøtte skal dække 70-90 % af omkostningerne, ved konvertering til mere produktiv skov samt de nævnte „skovforbedringsarbejder” 50-70 %. Den

særlige støtte tænkes givet som et årligt beløb på 25-40 regningsenheder (= ca. 190-300 kr.) pr. ha, hvilket nogenlunde skulle modsvare niveauet for forpagtningsafgifter for jorder af den pågældende art. Den særlige støtte skulle ydes i en periode på mellem 5 og 12 år.

De udgifter, som ordningen indebærer for medlemslandene, skulle inden for visse rammer for 25 % vedkommende refunderes af FEOGA (Den europæiske udviklings- og garantifond for landbruget).

Dansk Skovforening havde kun få dage til rådighed til gennemarbejdningen, og kommentaren blev derfor kort. I svaret påpeges det, at forslagens ønske om støtte til tilplantning harmonere

meget dårligt med den nationale lovgivning (som tillader tilplantning af op til 20 % af en landbrugsejendom, dog højst 10 ha). Det anføres videre, at forslaget kun omfatter en mindre del af de spørgsmål, som er aktuelle for skovbruget (skovkontoordningen, generationsskifteproblemer m. v.). Endelig kommenteredes specielle punkter.

Kort tid efter dette var forslaget til behandling på det 22. møde i en særlig EF-arbejdsgruppe, som beskæftiger sig med skovpolitik. Gruppen består af chefen for hvert lands forstadsadministration og samles regelmæssigt for at udveksle informationer om skovbrugspolitiske forhold. Fra dansk side deltog kontorchef *A. M. Lynæs* og ekspeditionssekretær *L. Møller Sørensen* fra landbrugsministeriet og statskovdirektør *H. Frølund*, som har givet en række oplysninger om mødets forløb.

De enkelte blev bedt om at give en vurdering af forslaget som teknikere og ikke som repræsentanter for landenes regeringer.

Det var en almindelig opfattelse, at det var uheldigt, at forslaget kun be-

Tilbehør til
WIRER - KÆDER - LØFT
Vi er lagerførende i
SJÆKLER - KROGE - RINGE
og specialudstyr

VT-blue Alloy kæder for udslebning	Tirfor wire taljer Power Pull wiretaljer Tandhjulstaljer Skraldetaljer Donkrafte mekaniske og hydrauliske
---------------------------------------	--

BJØRNE WIRE

VOJENS TOVVÆRK - et specialfirma

STÅLWIRE - STROPPER LØFTEVÆRKTØJ	KÆDER - KÆDESLYNG ENTREPRENØRARTIKLER
-------------------------------------	--

TREKANTEN - 6500 VOJENS - TELF. (04) 54 14 37

handlede forstlige tiltag som en del af den politik, som føres for at forbedre landbrugsstrukturerne. Flere lande fandt, at forslaget ville få størst betydning ved tilplantningen af opgivet landbrugsjord.

Skovdirektør H. Frølund gav på mødet en redegørelse for de omfattende tilplantninger, som var foretaget i Danmark siden slutningen af det 18. århundrede. Omend man måtte forudsæ en vis tilplantning af agerjord, var de mest påtrængende opgaver forbedring af de eksisterende skove, anlæg af skovveje og af læbælter. Sammenfattende måtte forslaget betragtes som ganske passende for Danmark.

I øvrigt delte landene sig i tre grupper. Delegationerne fra Belgien, Italien og Luxemboug kunne næsten fuldt gå ind for forslaget, mens England, Holland og Irland udtrykte nogen tvivl om, hvorvidt forslaget ville få større betydning i disse lande. Frankrig, Tyskland og Danmark indtog en mellemstilling. Som en konklusion på drøftelserne kunne det fastslås, at alle ni delegationer havde en velvillig indstilling over for forslaget, og alle delegationer udtrykte ønske om, at forslaget hurtigt blev videresendt til Rådet. Vi vil senere i SKOVEN vende tilbage til dette. *in*

Litteratur:

Jagtsproget

»Jagtsproget« af Lisbet og Gustav Graae. Gyldendals oktavbøger. Haslev 1973. 102 s. Pris kr. 24,75.

Vi har hidtil manglet en ordbog over jagtsproget. Det er sært nok, da vi har så mange store og små jagtbøger på dansk.

Skovrider Gustav Graae har påtaget sig igennem en lang årrække at samle alle disse jagtord, som i mange tilfælde er ukendte for læserne. Ialt er indsamlet ca. 2000 ord. Alle ordene er ledsaget af en indgående forklaring.

Foruden jagtordene er anført noderne til jagthornssignalerne »Jagt begynd«, »Ræven død« etc.

Det er værdifuldt, at denne indsamling er foretaget, idet mange af ordene formodentlig ville være forsvundet af erindringen, hvis de ikke var samlet her. Det har både historisk og nutidig værdi at have mulighed for at kunne »oversætte« de jagtord, som i mange tilfælde stammer fra tysk, som man støder på under jagtudøvelse og ved læsning af jagtlitteratur.

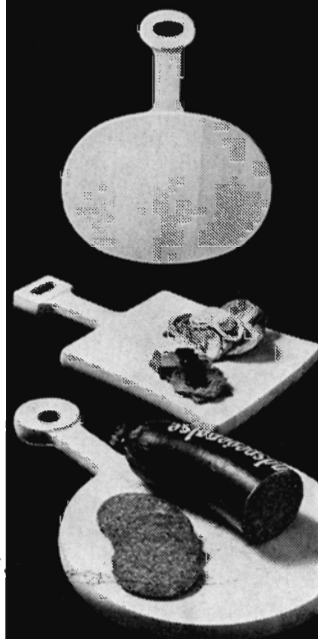
Der er næppe tvivl om, at bogen vil blive et yndet gaveemne til mange af landets ca. 130.000 jægere.

P.H.

Vil De se
Deres
bøgetræ
som
moderne
brugs-
kunst
som vist
her?

- så har vi
brug
for det!

hver mand sit bræt

Brug dem også til servering af »håndmadder«.

NISSEN's internationalt kendte skærebretter, salatskåle, isbøtter, pebermøller og barboxe fås nu i stormagasiner og større udstyrsforretninger over hele Danmark.

Richard Nissen
8870 Langaa
Tlf. 06-46 13 33

NISSEN

8870 LANGAA

Prisnoteringen for BØG 1972/73

Af forstkandidat OLE BRUNEMARK, Bornholm

På foranledning af Handelsudvalget i Dansk Skovforening har økonomisk-statistisk afdeling i tiden 1.-9. 1972 til 1.-7. 1973 udarbejdet ialt 10 prisnoteringer for salg af bøgkævlér af ABC-kvalitet. Da et sammendrag heraf kan formodes at have almindelig interesse, offentliggøres de hermed. Resultaterne sammenlignes med en tilsvarende undersøgelse udarbejdet af E. Tolstrup i 1965.

Undersøgelsens omfang

Omkring 25 større skovdistrikter har i den forløbne periode månedsvís indsendt samtlige udskrevne fakturaer omfattende salg af ABC-kævlér af BØG. Dimensions- og kvalitetsfordeling og mængdevejede salgspriser er blevet beregnet, idet der er foretaget en opdeling i 3 geografiske grupper: 1) Sjælland - Lolland/Falster, 2) Fyn og 3) Jylland, samt landet ialt.

Undersøgelsen omfatter 28.878 m³ kævlér svarende til ca. 14 % af landets årlige hugst af plankekævlér. Sjælland-Lolland/Falster er repræsenteret med 13.802 m³, Fyn 11.705 m³ og Jylland 3.371 m³.

Dimensionfordeling

I tabel 1 er vist den samlede dimensionsfordeling for 1972/73 procentvis fordelt til A, B og C-kævlér. Til sammenligning er vist resultaterne af Tolstrups undersøgelse fra 1964/65.

Som man ser falder godt 1/3 af alle kævlér i gruppen over 50 cm midtdiameter, ca. 1/3 i gruppen 40/49 cm og knap 1/3 i 30/39 cm. Som man kunne vente p.g.a. stormfaldene i 1967 er den procentvise andel af kævlér over 50 cm midt faldet siden 1964/65, nemlig fra 44 % til 39 %. Det største fald er konstateret på Sjælland-Lolland/Falster - fra 49 % i 1964/65 til 39 % i 1972/73, mens der på Fyn stort set er tale om samme dimensionsudfald. I Jylland er der sket en forskydning fra 40/49 cm til over 50 cm midt.

Kvalitetsfordeling

Af tabel 2 fremgår den tilsvarende kvalitetsfordeling af de knap 29.000 m³ bøgkævlér ligeledes sammenlignet med 1964/65.

Landets totale kvalitetsudfald har undergået væsentlige forandringer siden 1964/65, idet den procentvise andel af A-kævlér er forøget fra 15 % i 1964/65 til 25 % i 1972/73. Det væsentligste udsving er konstateret på Fyn, hvor andelen af A-kævlér steg fra godt 1/5 til godt 1/3 af alle ABC-kævlér. Ligeledes på Sjælland-Lolland/Falster er konstateret en stigning i A-kævlérprocenten, mens Jylland er konstant. Materialet fra Jylland er dog næppe karakteristisk p.g.a. den ringe repræsentation.

Salgspriser

Udover dimensions- og kvalitetsfordelingen er de gennemsnitlige salgspriser beregnet. Det viste sig, at stort set alle distrikter følger de til enhver tid gældende vejledende salgspriser. Forekomsten af længdetillæg m.v. på det stort dimensionerede træ af god kvalitet resulterer dog i, at den gennemsnitlige salgspris for alle kævlér - vejet efter mængde, ligger 2-3 % over den gennemsnitlige vejledende pris.

Prisændringer siden 1964/65

Med vejledende priser pr. 4.-5. 1973 - uden længdetillæg m.v. - bliver den gennemsnitlige salgspris for hele landet for 1972/73 med den konstaterede dimensions- og kvalitetsfordeling 181,30 kr./m³.

Bruges de samme vejledende 1973-priser på sortimentsudfaldet fra 1964/65 ville man have opnået en gennemsnitlig salgspris på 177,20 kr./m³. Den gennemsnitlige salgspris for ABC-kævlér er p.g.a. ændret sortimentsudfald følgelig steget 4,10 kr./m³ (i 1973-priser) eller 2,3 %.

At stigningen ikke er større på trods af de væsentlige ændringer i kvaliteten skyldes, at der 1972/73 er tale om mindre dimensioneret træ end i 1964/65.

Korrigeres herfor, således at man får det samme dimensionsudfald i de to opgørelser, bliver den gennemsnitlige salgspris for 1964/65 - stadig i 1973-priser - 172,40 kr./m³. Stigningen pr. m³ bliver således 8,90 kr./m³ eller godt 5 %, hvilket kan opfattes som et tilnærmet udtryk for den økonomiske effekt af ændringen i kvalitetssamsetningen i løbet af de 8 år.

Der gøres opmærksom på, at de ovenfor nævnte gennemsnitlige salgspriser ikke siger noget om den aktuelle udvikling i absolutte kr./m³ for bøgkævlér i det nævnte tidsrum. Til orientering kan nævnes, at den gennemsnitlige salgspris i 1964/65 med de da gældende vejledende priser og med sortimentsudfald iflg. Tolstrup var ca. 122,00 kr./m³.

	Sjæll./Loll.-F.		Fyn		Jylland		Ialt	
	72-73	64-65	72-73	64-65	72-73	64-65	72-73	64-65
over 50 cm. midt	39	49	39	40	39	33	39	44
40/49 cm. mide	35	32	33	30	35	41	35	33
30/39 cm. midt	26	19	28	30	26	26	26	23
Ialt	100	100	100	100	100	100	100	100

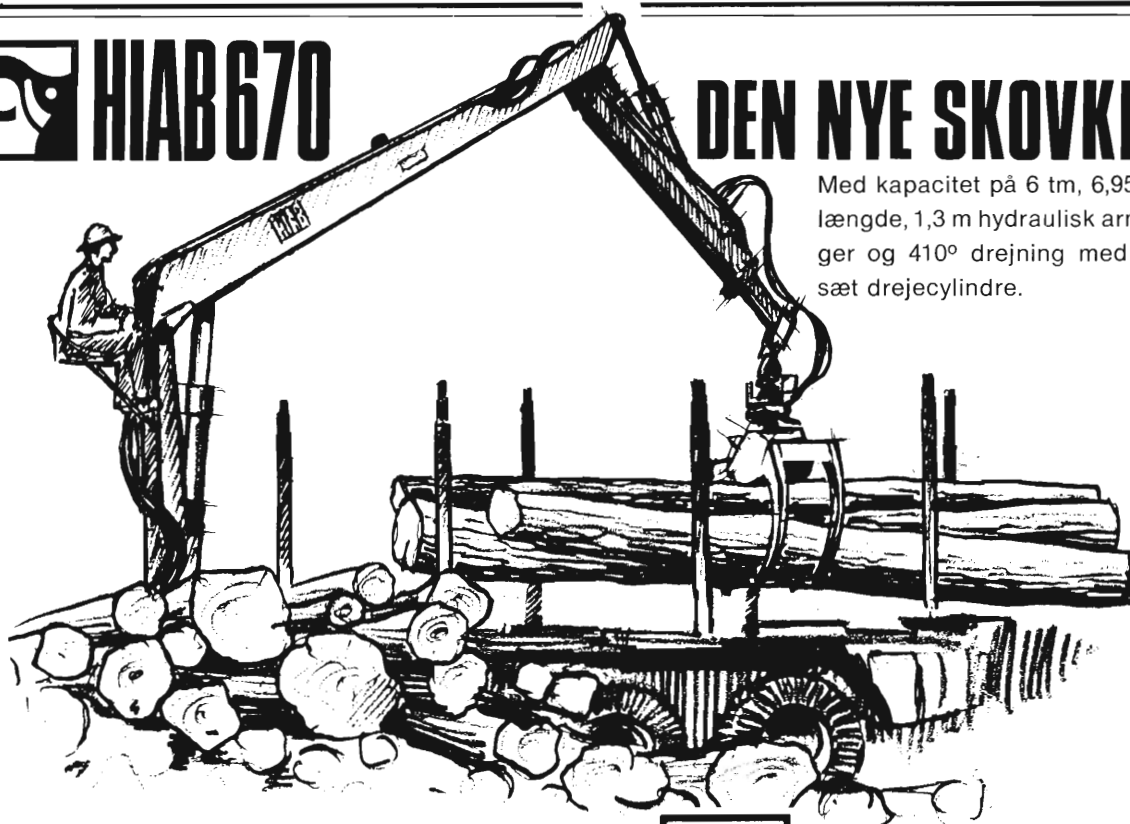
Tabel 1. Dimensionsfordeling Bøgkævlér

	Sjæll./Loll.-F.		Fyn		Jylland		Ialt	
	72-73	64-65	72-73	64-65	72-73	64-65	72-73	64-65
A-kævlér	21	13	34	21	17	17	25	15
B-kævlér	47	48	35	41	43	61	42	48
C-kævlér	32	39	31	38	40	22	33	37
Ialt	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel 2. Kvalitetsfordeling Bøgkævlér

Brunemark

HIAB 670

DEN NYE SKOVKRAN

Med kapacitet på 6 tm, 6,95 m arm-længde, 1,3 m hydraulisk armforlænger og 410° drejning med dobbelt sæt drejecylindre.

HIAB 670 er en hel ny konstruktion, hvor alle erfaringer fra verdens største kranfabrik er taget i betragtning. Et nyt kvalitetsprodukt om hvilket vore forhandlere gerne står til tjeneste med alle oplysninger.

 HIAB-FOCO^{AS}

Bakkegårdsvej 308-310, 3050 Humlebæk Telefon (03) 19 24 24

**Tænk venligt
på Deres
medarbejderes
sikkerhed og
velbefindende
i kulden ...**

Lad installere en REFLEKS OLIEOVN eller REFLEKS OLIEKOMFUR – vi har modeller der passer til enhver skurvogn.

Refleks

Lørup - 5750 Ringe - Tlf. (09) 67 12 68

Skovplanter - haveplanter

alle arter

Vi sender Dem gerne prislister og tilbud.

Hulkærhus planteskole

Telefon (06) 87 03 33 - Ans By

Alle kulturer er underkastet danske Planteskoleers Sundhedskontrol og Herkomstkontrol.

Special-sprøjtning af skov

Har De ukrudts-, skadedyrs- eller sygdomsproblemer i skov eller planteskole, så lad os klare problemerne.

Indhent tilbud både på sprøjtning og kemikalier.

A/S Fyns Sprøjte-Service

Nyborg . Telefon (09) 31 27 06

Firmaet med mange års erfaring.

Diana Skovtjære

Skovtjære
Spangol
Arbinol

Skovrider Tage Hansen

4840 Nr. Alslev . Tlf. (03) 83 44 96

Vi er købere til

Asketræ

i kævler samt snitgavn, ret og rundt, frit for knaster og overgrøninger, ikke under 16 cm. Top og i længder 800-900-1200 og 1400 m/m. Betaling kontant.

Trævarefabrikken »SKOVHASTRUP«
Hvalsø — Telf. Hvalsø 33

Siden 1896

Hjortsø Planteskole

Svebølle - Telf. 03 - 49 30 20* og 03 - 49 30 40

Skov-, læ- og hækplanter. Forlang prisliste. Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Forstplanteskolen, Verringe

Planteskolen er tilsluttet »Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter«

Alle slags skovplanter tilbydes i prima kvalitet

Forlang prisliste

Indehaver: **Ole van Tol**

Tlf. (09) 75 12 88

John Rolsov's Planteskole

Sdr. Vissing pr. 8740 Brædstrup
Telf. (05) 75 40 53

Vi anbefaler os med alle arter
skovplanter i gode provenienser.

Skovplantekulturerne står under
Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Danplanex

PLANTESKOLER A/S

RØDEKRO TELF. 04-66 29 33* DANMARK

Skovplanter

i bedste provenienser
prima kvaliteter
et righoldigt sortiment
store og små partier.

Skovfrøet leveres af Statsskovenes Planteavlstation. Planteskolerne og salgskontoret er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter. Vi giver Dem gerne et tilbud på Deres forbrug skriftligt eller ved besøg.

Bøge-, Ege-, Aske-, Birke-
og Grankævler købes.

A/S Kagerup Trævarefabrik

Kagerup Stationsvej 59
3200 Helsingø - Tlf. Helsingø 9

E. Graven's Planteskole

Hansted, Egebjerg, 8700 Horsens
Tlf. (05) 65 60 46

Læ- og hækplanter samt planter
til vildtremiser m. v.

Hyllinge Savværk A/s

Tlf. (03) 74 40 64

Kristtorn

Unge planter med klump og lær-
red. Udvalgt fra hårdføre moder-
træer med høj bærydelse.

Forlang vor pjece om dyrkning
af Kristtorn.

Chr. Pedersens planteskole
Bogense - Tlf. (09) 81 13 60

OREHOVED TRÆ- OG FINÉRINDUSTRI A/S

OREHOVED · 4840 NØRRE ALSLEV · TLF. (03) 84 60 84

I/S Hage og Simony Skovadministration

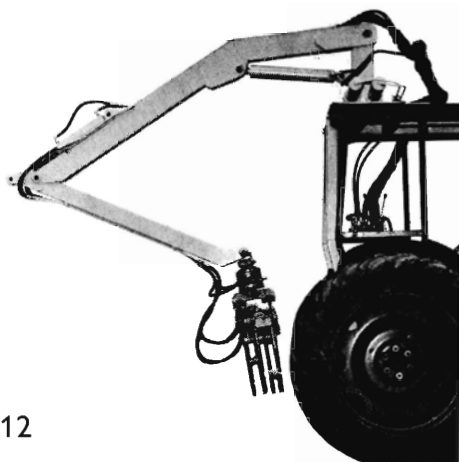
Pris: Fuld administration 50-80 kr.
pr. ha pr. år.

Rationalisering — Tilbud gives.

OREMANDSGAARD · 4735 Mern
Skovrider J. Simony (03) 79 61 28
Skovfoged P. Koefoed (03) 71 63 47
Kontor (03) 79 60 09

FMV kraner

2 eller 3 tons
med dobbelte vridcylindre,
mange monteringsmuligheder,
med eller uden spil
velkonstrueret og solid
særlig konkurrencedygtige
priser.

DGA

8870 Langå . Tlf. 06 - 46 13 12

**Alle arter
skovplanter
i prima kvalitet**

Forlang venligst tilbud!

Tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Geisler-Nielsens Planteskole I/S
8723 Løsning - Telf. 05 - 65 12 11

**Paludans
Planteskole A/S**

Klarskov — 4760 Vordingborg
Telefon (03) 78 20 09

Skovplanter, Læ-, Hæk- og
Hegnplanter

Tilsluttet Herkomstkontrollen med
skovfrø og -planter

Vallø Stifts Savværk

Oparbejdning af BØG

Råtræindkøb, tlf. (03) 66 74 13

SKOVKONSULENTEN

Skovtilsyn
Skovadministration
Planlægning
Vurdering
Driftsanalyser

Skovrider E. Tolstrup
Hedegrænsen 38, 2600 Glostrup
Tlf. (01) 96 10 69

Kævler af
ASK,
BØG og
EG
købes

A/S Kolds Savværk

Grundlagt 1888
Kerteminde. Telefon (09) 32 15 15

NÅLETRÆ

til bygningstømmer og master købes.

**St. Hjælland Savværk og
Imprægneringsanstalt**

Hjælland . 7362 Hampen - Telefon (06) 86.91.00

**Skovejendom
købes**

Jylland, Fyn
Ca. 1 million kr.
Stor udbetaling.

Billet mrkt. »Skovejendom«

DLAM
- over hele landet

12.425 traktortimer^{*)} nul motorreparationer - det er Deutz...

Deutz 9006 A, indreg. nr. AU 41.443, er forsyningstraktor på »Grela Grønt Langeland« under Tranekær Gods. AU 41.443 har i 4 grønthøstsæsoner været indsat som trækraft for en 7 fods finsnitter og høstet over 100.000 tons grønt.

I alt har den arbejdet 12.425 traktortimer. Det skulle ifølge sagkundskaben svare til 497.000 km på landevej, dvs. mere end 12 gange jorden rundt ved ækvator.

Det hårde slid har medført udskiftning af mindre dele på selve traktoren, men der er ikke brugt så meget som én krone på motorreparation.

Motoren er så ung og levende som nogen sinde. Det er Deutz!

Deutz er også arbejdsglæde, kørselskomfort og enestående driftsøkonomi. Luftkølet dieselmotor med nøjagtig ens komponenter i alle typer. Og DLAM service. Ønsker De kraft og sikkerhed, som ikke overgås, så tal DEUTZ med DLAM.

***)** Ifølge »Grela Grønt Langeland«s kontrollerede driftsregnskaber for årene 1969, 1970, 1971 og 1972.

